

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

**ȘTIINȚELE SOCIALE ÎNTRE ANGAJAMENT ȘI DISTANȚARE.
IN HONOREM MIHAI DINU GHEORGHIU.
EDITURA UNIVERSITĂȚII „AL.I. CUZA”, IAȘI, 2023.
ADRIAN NETEDU (COORD.)**

Septimiu CHELCEA

Sociologie Românească, 2023, vol. 21, Issue 2, pp. 97-101

<https://doi.org/10.33788/sr.21.2.5>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Research Institute for Quality of Life, Romanian Academy
and
Romanian Sociology Association

**ȘTIINȚELE SOCIALE ÎNTRE
ANGAJAMENT ȘI DISTANȚARE.
IN HONOREM
MIHAI DINU GHEORGHIU.
EDITURA UNIVERSITĂȚII
„AL.I. CUZA”, IAȘI, 2023.
ADRIAN NETEDU (COORD.)**

Septimiu CHELCEA¹

Abstract

The volume of memories, confessions and various contributions coordinated by Adrian Netedu, professor of Sociology at the Faculty of Philosophy and Social-Political Sciences, „Alexandru Ioan Cuza” University Iași, expresses the appreciation enjoyed in the country and abroad by the honoree, the professor emeritus, sociologist, literary critic and essayist Mihai Dinu Gheorghiu, on his 70th birthday. The scientific and publishing activity of Professor M.D.G. has produced 18 published books (of which three books published in France), 18 translated and prefaced books, 34 studies in edited volumes, published in the country and abroad, over 80 studies in specialty magazines, numerous reviews and reports of research as well as ten course matters.

Keywords: social sciences, Mihai Dinu Gheorghiu

Volumul de amintiri, confesiuni și contribuții diverse coordonat de Adrian Netedu, profesor de sociologie la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, exprimă prețuirea de care se bucură în țară și peste hotare cel omagiat, profesorul emerit, sociologul, criticul literar și eseistul Mihai Dinu Gheorghiu, la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Din dialogul coordonatorului volumului cu sărbătoritul (pp. 11-28), aflăm parcursul intelectual și uman al profesorului Mhai Dinu Gheorghiu de la absolvirea Liceului „C. Negruzzi” (în 1972) până în prezent. Mai mult decât atât, în acest dialog Mihai Dinu Gheorghiu (în continuare voi folosi doar inițialele numelui)

¹ Universitatea din București. E-mail: schelcea@yahoo.com.

reuşeşte să descrie climatul sociomoral al evenimentelor care i-au marcat devenirea. Astfel, aflăm că la Iaşi, în anii 1970, „Negruzziştii` îşi revendicau un statut de elită, în ciuda compoziţiei foarte eterogene a populaţiei şcolare şi a sfidării rebele pe care o afixam mulţi dintre noi faţă de ordinea şi disciplina cu uniforme şi numere matricole obligatorii pe braţ” (p. 11), că admiterea la facultate „era o piatră de încercare a candidatului şi a familiei sale” (p. 12). În 1972, când M.D.G. a reuşit admiterea la Secţia de sociologie-psihologie a Universităţii ieşene, au fost 7 candidaţi pe un loc, mai precis 420 de candidaţi pe 60 de locuri). M.D.G. subliniază: „Eu n-am luat meditaţii pentru admitere; totuşi, mama mea, în acel moment educatoare la o grădiniţă a cărei directoare era soţia unui profesor de socialism ştiinţific de la facultate (Liviu Coptil), a obţinut ca acest profesor să mă examineze, gratuit, pentru a-mi evalua şansele la examenul de admitere. Rezultatul a fost, se pare, satisfăcător. Trebuie să adaug că tot mama a făcut apel şi la susţinerea divină, improvizând pe balconul apartamentului un mic altar cu icoane şi lumânări în zilele de examen la acea facultate, unde ateismul era o materie de bază” (p. 13). M.D.G. a reuşit nu numai la examenul de admitere la facultate, ci şi la selecţia „elitistă” pentru voluntariatul la revista Consiliului Uniunii Studenţilor Comunişti din Universitatea „Al. I. Cuza”, *Alma Mater* (numită din 1974 *Dialog*), ceea ce i-a facilitat intrarea în presa locală şi naţională. Aşa a devenit cronicar literar la revistele *Convorbiri literare*, *Cronica*, *Viaţa Românească*.

De la absolvirea studiilor universitare, în 1976, până în septembrie 1989, când a plecat în Franţa, unde a şi „rămas”, M.D.G. a fost profesor logoped vreme de patru ani, apoi sociolog la Centrul de Ştiinţe Sociale al Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi. În 1982, a tradus şi publicat în revista condusă de Pierre Bourdieu *Actes de la Recherche en Sciences Sociales* un comentariu critic la volumul *Sociologie românească contemporană* de Ştefan Costea, Maria Larionescu şi Ion Ungureanu (1983). Doi ani mai târziu, a publicat la Editura Meridiane din Bucureşti *Economia bunurilor simbolice*, în care a prezentat secvenţe din opera sociologului Pierre Bourdieu.

La 24 septembrie 1989, dată memorabilă în biografia sa, M.D.G. reuşeşte să plece împreună cu soţia în Franţa, la Paris, unde în 1997 şi-a susţinut teza de doctorat sub conducerea lui Pierre Bourdieu la École des Hautes Études en Sciences Sociales, cu tema „Şcolile superioare de cadre ale partidelor comuniste din Europa de Est, în mod special cele din R.D.G. şi din România”. În Franţa şi Germania, a lucrat pe diferite „teme de contract” (sărăcia în închisori, problemele copiilor din instituţiile de ajutor social), în cadrul unor proiecte europene.

În paralel, în 1997, a început activitatea didactică la Université de Picardie Jules Verne Amiens (Franţa) şi la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iaşi, unde în 1999 a devenit, prin concurs, conferenţiar la Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei, răspunzând invitaţiei profesorului Adrian Neculau, la acea dată prorector al universităţii ieşene. Din 2007, M.D.G. este profesor şi conducător de doctorate, titular al cursurilor pentru masterat „Metode calitative în ştiinţele socio-umane”, „Psihosociologia familiei şi a comunităţii”, „Analiză şi intervenţie în organizaţii”.

Activitatea științifică și publicistică a profesorului M.D.G. s-a concretizat în 18 cărți publicate (din care trei cărți în edituri franceze), 18 cărți traduse și prefațate, 34 de studii în volume colective, apărute în țară și în străinătate, peste 80 de studii în revistele de specialitate, numeroase recenzii și rapoarte de cercetare, precum și zece suporturi de curs (a se vedea „Parcurs academic și lucrări publicate de Mihai Dinu Gheorghiu”, pp. 29-43).

Semnalez patru cărți ale lui M.D.G., care, în opinia mea, ar trebui să figureze în bibliografia obligatorie a cursurilor de masterat în sociologie de la toate facultățile de profil din țară: *Intellectualii în câmpul puterii. Morfologii și traiectorii sociale* (Iași, Editura Polirom, 2007), *Mobilitatea elitelor în România secolului al XX-lea* (București, Editura Paralela 45), *Educație și frontiere sociale. Franța, România, Brazilia, Suedia* (Iași, Editura Polirom, 2011), *Dezvoltare socială și integrare comunitară în perspectivă socioeconomică* (Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2011).

La prodigioasa sa activitate publicistică trebuie adăugat și faptul că în 2009, M.D.G. a inițiat colecția de cărți „Observatorul social. Arhiva socială/Studii, Documente, Mărturii” a Editurii Universității „Al. I. Cuza”, în cadrul căreia s-au publicat lucrări de referință, precum *Societatea de curte. Sociologia monarhiei și a aristocrației de curte* de Norbert Elias (2012), *Despre câmpul politic* de Pierre Bourdieu (2012), *Ghetoul* de Louis Wirth (2012).

De asemenea, se cuvine să menționăm că, din 2013 și până în prezent, M.D.G. este redactor șef al Revistei *Psihologie socială. Buletinul Laboratorului Psihologia câmpului social* (care apare la Editura Polirom, Iași). Revista *Psihologie socială*, fondată în 1998 de profesorul Adian Neculau, singura cu acest profil din România, și-a lărgit continuu aria de cuprindere, rezervând numere speciale cunoașterii preocupărilor de cercetare în domeniul științelor socioumaniste din Brazilia, Bulgaria, Maroc, Ungaria și anunțând aproape la zi aparițiile editoriale semnificative din țară și de peste hotare.

Dincolo de datele statistice, în capitolul „Amintiri, confesiuni” (pp. 47-102), o serie de personalități din străinătate și din țară întregesc portretul intelectual al celui omagiat. Voi menționa din acest capitol doar câteva mărturisiri.

Monique de Saint Martin, directoare de studii la École des Hautes Études en Sciences Sociales, apreciază că Mihai Dinu Gheorghiu este un cercetător internațional în științele sociale, în sensul dat acestui termen de Marcel Maus, care nu neagă națiunea, ci o situează contextual. A realizat cercetări sociale în România, Franța, Germania, Bulgaria, Ungaria, Brazilia asupra proceselor și fenomenelor de cenzură, reproducere, reconversie și internaționalizare (p. 52).

Lucette Labache, responsabil de cercetare la Royal Irish Academy of Music (Londra), împreună cu care M.D.G. a realizat mai multe cercetări, elogiază curajul științific, angajamentul și rigoarea metodologică ale acestuia, precum și valorile umaniste de care este animat. Își încheie confesiunea spunând: „Dragul meu colaborator și prieten, ești immortalizat deja prin abundența publicațiilor tale.

Pentru întreaga ta contribuție la cercetarea științifică, îmi exprim adâncă mea recunoștință” (p. 56).

Julien Vaisman, medic, profesor la Boston Medical Center, prieten din copilărie al profesorului Mihai Dinu Gheorghiu, remarcă, de asemenea, curiozitatea intelectuală, curajul opiniilor, setea de cunoaștere și de a împărtăși părerile și descoperirile lui, amintind că M.D.G. „a fost unul dintre membrii fondatori ai Comisiei internaționale Elie Wiesel pentru studierea Holocaustului în România, [în cadrul căreia] s-a dovedit a fi un cercetător care a pus faptele, motivele și repercusiunile istorice în lumina adevărului, combătând ignoranța, antisemitismul și indiferența unei părturi a societății românești” (p. 62).

Profesoara Luminița Mihaela Iacob de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației (Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași) apreciază că M.D.G. „este cel mai internațional din generația noastră: prin locurile de formare postuniversitară (Franța, Germania, Austria), prin limbile în care scrie (română, franceză, germană) sau publică (se adaugă: engleza, spaniola, portugheza, bulgara), prin echipele și rețelele de cercetare la care a fost/este conectat, prin asociațiile profesionale de afiliere sau responsabilitățile sale redacționale (Franța, Canada, România) (p. 81).

M.D.G. este, așa cum și-a intitulat Luminița Mihaela Iacob intervenția, „un sociolog printre psihologi” (p. 80), dar și un „animator inspirat al psihologiei sociale în România” – am adăugat eu (p. 578).

Într-un capitol distinct („Contribuții diverse”, pp. 103-617) sunt grupate studiile pe diferite teme ale unui număr de 40 de profesori și cercetători științifici, semn al prieteniei cu care este înconjurat M.D.G. Menționez câteva dintre aceste studii: „Dinamica reprezentării sociale a României interbelice în contextul centenarului Marii Uniri” (Luminița Mihaela Iacob și Gheorghe Iacob); „Die deutschsprachige Literatur der Bukowina (1774-1914) oder wie ein literarisches Feld entsteht und besteht” (Andrei Corbea-Hoișie); „Uniates and Eastern Orthodox in primary schools of the Carpathian Basin under the Dual Monarchy, a Socio-Historical Note” (Victor Karady); „Cercetarea elitelor în Europa Centrală și de Est” (Ciprian Iftimoaei); „Rousseau ou la modulation des interventions éducatives au service du développement humain” (Annie Barthélémy). Studiile incluse în acest capitol – îmi cer scuze de la autorii pe care nu i-am menționat – conturează o adevărată panoramă a sociologiei contemporane.

Capitolul „Fotografii, documente, amintiri” (pp. 619-633), care încheie volumul *In honorem Mihai Dinu Gheorghiu*, oferă „amintiri în fotografii” din anii studenției, cu vechii prieteni din anii '70, de la o ședință a Comisiei Wiesel, dintr-un campus din Brazilia și de la numeroase lansări de carte la care M.D.G. a participat sau pe care le-a organizat cu generozitate.

Îmi permit, în finalul acestei recenzii, să evoc amintirea întâlnirilor mele cu M.D.G. În ultimii, să spunem, zece ani, când venea în Capitală, de multe ori ne întâlneam la „Coda calului”, la statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul, vizavi de Universitatea din București, pentru a-mi aduce revista *Psihologie socială*, în care

aveam și eu un studiu, o recenzie, sau pur și simplu să schimbăm o vorbă. Uneori, prelungeam întâlnirea la o cafea la Patiseria „Paul” din apropiere. De fiecare dată, așteptam acest eveniment cu bucurie. M.D.G. aducea nu numai revista, ci și unda de optimism și gândul senin al unui cărturar autentic.

Recenta apariție a cărții *Științele sociale între angajament și distanțare. In honorem Mihai Dinu Gheorghiu* îmi oferă prilejul să-i urez încă o dată Domnului Profesor: „Mulți ani, plini de bucurie și realizări!”.